משק מודל משפחתי לגידול בקר לבשר משק תורגמן – צוריאל

הררי יוסף - שה"מ גליל/גולן
יהודה יהודה - מו"פ צפון
ניר בס- מו"פ צפון

רקע ותאור הבעיה:

בשטחי המרעה בתחום המועצה האזורית מעלה יוסף כ- 50,000 דונם המאופיינים כשטחי חורש. כ- 60% מצמחיית המרעה מכוסה בצומח מעוצה הכולל מינים שונים של עצים (בעיקר אלון מצוי), בשיחי קידה שעירה וסירה קוצנית ורק מיעוט השטח מכוסה בצומח מרעה עשבוני. באזור זה כ- 25 מגדלי בקר לבשר עם כ- ,2400 פרות אם בלחץ ממוצע כולל של 21 דונם לפרה).
גודל עדר ממוצע אופייני באזור זה הוא בהיקף של כ- 100 פרות. איכלוס מעבר לכושר הנשיאה של השטח דורש האבסה רבה של העדר בתוספות מזון הכוללות: ז"ע, שחת וקש.
מיעוט הנתונים הנאספים בעדרים אלה וניסיון לגבש ממשק התואם מגבלות המרעה בדומה לממשק בחט"ל הביאו להחלטה להגדיר משק מודל בו תתבצע המגמה הנ"ל.

משק תורגמן הוא משק בקר אופייני בשטחים אלו בגליל. המשק הינו משפחתי ובהיקף של כ- 120 פרות אם כולל עגלות גידול ומשתרע על שטח של כ- 3400 דונם וככזה נבחר לשמש כמשק מודל.
ילמד הממשק הקיים, יאספו נתוני ייצור כשהמטרה לשפר באם יהיה צורך את הממשק (מרעה, הזנה, פוריות ,וייצור) על מנת להעלות את רווחיותו.

<u>היעדים להשגה:</u>

1. קבלת נתוני ממשק וייצור נוכחיים.
2. התאמת ממשק העדר (רעיה, הזנה, פוריות) לשיפור נתוני ייצור ורווחיות.
3. הממשק שיגובש יהווה בסיס למשקים באותו אזור גיאוגרפי (מעלה יוסף).

<u>פעולות שבוצעו ונתונים ראשונים שנאספו:</u>

בעדר 105 פרות אם ועוד 15 עגלות גידול וכן 4 פרים.
הפרות סומנו נרשמו, נבדקו להריון בחודש 11/2002 .
נמצא שמשקל הפרות נע בין 330- 420 (ממוצע 360) ק"ג ,כאשר משקל המבכירות בנות שנתיים וחצי היא בין 285 ל-340 ק"ג ,
עגלות בנות שנה היו במשקל של כ- 270 ק"ג.
גילן הממוצע של הפרות בעדר הוא 7 שנים.

הריון והמלטה:

בחודש נובמבר 2002 45 פרות בהריון , ביוני 2003 בהסתמך על המלטות בפועל נמצא ששיעור ההריון בין 10/2002-6/2003 הסתכם ב 80 פרות מ 105 שנבדקו. (78%)

בחודש יוני 2003 נמצא ששיעור הגמילה בפועל היה 65 ראש בלבד (65%) כאשר 6 וולדות נטרפו , ו- 5 פרות מתו במהלך החורף.

משקל גמילה ממוצע של הוולדות היה כ- 120 ק"ג.

בתקופה שבין אוקטובר 2003 ומאי 2004 מנה העדר 102 פרות +15 מבכירות.

בבדיקת הריון שנערכו ב- 26/10/03 נמצאו בהריון כ- 64 פרות,38 פרות היו ריקות ,מהם נמצאו עם וולדות מהמלטות יולי 14 פרות.

במהלך חודש מאי 03 בוצע ריסוס בשטח של כ- 50 דונם באלבר סופר, על מנת לצמצם את הצמחיה השיחית בה שולטת קידה שעירה ובמהלך דצמבר התבצע דישון החלקה ב- 45 ק"ג סופרפוספט לדונם.

תוצאות הריסוס והדישון שיפרו המרעה בחלקה המטופלת.

החל מחודש אוגוסט לעדר ניתנה תוספת הזנה בעיקר בקש תירס/עגבניות בנוסף לזבל עופות. פרות ירודות, עגלות ופרים קבלו גם תוספת של תערובת.

סכום ביניים

בשלב זה מאופיין העדר בשיעור גמילה נמוך יחסית של כ- 65% הנובע משיעור הריון בינוני של כ- 80%, ובעיקר מפחת וולדות (טרפות גנבות וחוסר פיקוח צמוד)

לקראת קיץ 2004 יסוכמו הנתונים ותגובש מדיניות מקצועית להמשך.